Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 25, No 2 (1974)

Υπεύθυνοι συμφώνως τῷ νόμῳ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἐπιστημονικὸν Συμβούλιον ἀνεγνωρισμένον, ἀριθ. ἀποφ. 5410/19.2.1925 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Πρόεδρος διὰ τὸ ἔτος 1974:
Ἰωάννης Κυριάκης,
Κηρίσιος 56, Ἀθήναι.

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ἐκδίδεται ὑπὸ αἰρετῆς πενταμελοῦς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς (Σ.Ε.) μέλων τῆς Ε.Κ.Ε.

ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ὁ Πρόεδρος τῆς Σ.Ε. Δημήτριος Χ. Μπαρβάς Πελοποννήσου 39, Ἀγ. Παρασκευῆ

Μέλη Συν/κῆς ἑλ.:
Π. Ν. Δραγῶνας
Ι. Μ. Καραβαζάκης
Κ. Χ. Σαταρίδης
Μ. Μαστρογιάννη-Κορκοῦλοπούλου

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Ἰωάννης Θ. Βρόκας
Κυλλιδρομίου 25 - Ἀθήναι

ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Ἀθήναι

ΗΜΕΡ. ΤΥΠΩΣΕΩΣ: Αὐγούστου 1974

Δελτίον

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
ΤΟΜΟΣ 25 Ἀπρίλιος - Ἰούνιος
ΤΕΥΧΟΣ 2 1974

Bulletin

OF THE HELLENIC
VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
SECOND PERIOD
VOLUME 25 April - June
No 2 1974

Ταχ. Διεύθυνσις:
Ταχ. θυρίς 546
Κεντρικὸν Ταχυδρομεῖον
Ἀθῆναι

Συνδρομαί:

Ἔτησια ἐσωτερικοῦ	δρχ. 200
Ἔτησια ἐξωτερικοῦ	» 300
Ἔτησια φοιτητῶν ἡμεδαπῆς	» 50
Ἔτησια φοιτητῶν ἀλλοδαπῆς	» 100
Τιμὴ ἐκαστοῦ τεύχους	» 50

Address: P.O.B. 546
Central Post Office
Athens - Greece

Redaction: Dr. D. C. Brouas
Peloponissou 39,
Aghia Paraskevi-Attikis
Greece.

Subscription rates:
(Foreign Countries)
\$ U.S.A. 10 per year.

Ἐκτιναγὰ καὶ ἐμβλήματα δέον ὅπως ἀποστέλλονται ἐπ' ὀνόματι κ. Ἰωάννου Καραβαζάκη ἑταίρου τῆς Ἀσθάνου Πιπτεῖς, Ἀγία Παρασκευῆ - Ἀττικῆς.

THE ANTI-ECHINOCOCCIASIS CAMPAIGN IN CYPRUS

Κ. ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ

doi: [10.12681/jhvms.20150](https://doi.org/10.12681/jhvms.20150)

Copyright © 2019, Κ. ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ Κ. (1974). THE ANTI-ECHINOCOCCIASIS CAMPAIGN IN CYPRUS. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 25(2), 9–26. <https://doi.org/10.12681/jhvms.20150>

Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΙΑΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟΝ

Ὑπὸ

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ *

Διευθυντοῦ Τμήματος Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν Κύπρου
καὶ

Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀντιεχινοκοκκιακῆς Ἐκστρατείας

THE ANTI-ECHINOCOCCIASIS CAMPAIGN IN CYPRUS

By

KYRIAKOS POLYDOROU **

The author is referring to the anti - echinococciasis campaign in Cyprus which started in February 1971.

A 15 years program was arranged in order to obtain a complete eradication of the disease.

Since the application of this program that is 2 1/2 years 33.748 stray dogs were killed and 2.532 female dogs became sterile by hysterectomy.

Information about the disease and its dangers was given by specialized persons or groups to different State staff, slaughterhouses staff, animal breeders, schools, housewives etc.

Complementary measures were taken : registration and taxation of dogs, disinfestation etc.

The results of this campaign are already very satisfactory.

The infestation rate in young ruminants and swine was reduced 83,3 - 95% and in dogs 58.8%.

Especially the infestation rate in dogs beign 6.8% during 1972 dropped to 2.8% in the first six months of 1973.

The echinococciasis which was a scourge for the animal breeding and the Public Health of Cyprus is on the way of its definite eradication.

Ἐλήφθη τὴν 19.10.73

* Διευθυντῆς Κτηνιατρικῆς Ὑπηρεσίας Κύπρου

** Director of Veterinary Services in Cyprus.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Κύπρος εἶναι μία ἐκ τῶν χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας ὁ Ἐχινόκοκκος παρυσιάζει πολὺ μεγάλην ἐξάπλωσιν, ἐν συγκρίσει μάλιστα πρὸς ἄλλας χώρας, εἰς τὰς ὁποίας ἐπίσης ἀντιμετωπίζεται τὸ πρόβλημα τοῦτο.

Συμφώνως πρὸς στατιστικὰ στοιχεῖα, ἡ προσβολὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον, εἰς Κύπρον, ἀνέρχεται εἰς 12,9 ἐπὶ 1000 ἀτόμων, εἰς δὲ τὰ ζῶα καὶ συγκεκριμένως εἰς τὰ πρόβατα ἡλικίας ἄνω τῶν 5 ἐτῶν, ὁ βαθμὸς προσβολῆς φθάνει πολλαπλασιάζον τὸ 90%.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων καταδεικνύεται πλήρως τὸ μέγεθος τοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον, ἄλλωστε, εἶναι διεθνῶς γνωστόν, τῆς Κύπρου κατατασσομένης, ὑπὸ τῶν ξένων εἰδικῶν καὶ μελετητῶν, ὡς μιᾶς ἐκ τῶν πλέον μολυσμένων χωρῶν τοῦ κόσμου.

Διὰ διαφόρους λόγους τὸ πρόβλημα τῆς ἐχινόκοκκιάσεως ἐξηκολούθησεν νὰ ὑφίσταται ἐν Κύπρῳ, κυρίως δὲ διότι μέχρι τοῦ ἔτους 1970 δὲν ἀνελήφθησαν συγκεκριμένα προσπάθειαι πρὸς ἀντιμετώπισίν του, ἐνῶ, παραλλήλως, ἐξηκολούθησαν νὰ ὑφίστανται, ἔσως μάλιστα καὶ εἰς μεγαλύτερον βαθμόν, ἅπαντες οἱ παράγοντες, οἱ ὅποιοι συντελοῦν εἰς τὴν διαιώνισίν του. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κυνῶν εἰς τὴν νῆσον, ἰδίᾳ τῶν ἀδεσπῶτων τοιούτων, ἠϋξανε συνεχῶς, τὰ δὲ προγράμματα τῆς Κυβερνήσεως, ἐξ ἄλλου, ἀπέδλεπον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν, μεταξὺ ἄλλων κτηνοτροφικῶν κλάδων καὶ τοῦ τοιούτου τῆς Προβατοτροφίας, ἣτις, ἐν Κύπρῳ, εἶναι ποιμενικῆς μορφῆς.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Κύπριος ποιμιοτρόφος θεωρεῖ ἀπαραίτητον τὴν διατήρησιν μεγάλου ἀριθμοῦ κυνῶν, ἅφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν φύλαξιν τοῦ ποιμινίου, ἅφ' ἑτέρου δὲ ἵνα ἔχη αὐτοὺς ὡς συντρόφους κατὰ τὴν βοσκὴν τῶν ζώων.

Τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεγέρσεως συγχρόνων σφαγείων δὲν ἔχει εἰσέτι ἐπιλυθῆ εἰς Κύπρον. Εἰς τὰ χωρία τῆς νήσου ἡ σφαγὴ τῶν ζώων διενεργεῖτο εἰς ἀκαταλλήλους χώρους, τὰ δὲ ἐξ ἐχινόκοκκιάσεως μολυσμένα σπλάχνα ἐσθίοντο ὑπὸ ἀδεσπῶτων καὶ λοιπῶν κυνῶν.

Τέλος ἡ διαφώτισις τοῦ κοινοῦ, ἐν Κύπρῳ, ἐπὶ τῆς σημασίας τῆς ἐχινόκοκκιάσεως, οὐδέποτε ἐγένετο κατὰ τρόπον μεθοδικόν καὶ ὀρθόδοξον, οἱ δὲ Κύπριοι, μοιρολατρικῶς ἢ ἀπαθῶς, συνέβαλον εἰς τὴν διαιώνισιν τοῦ κύκλου τοῦ ἐχινόκοκκου, ἐνῶ ἕτεροι νόσοι, ὡς ἡ ἐλονοσία, ἡ φυματίωσις κλπ., χάρις εἰς τὰς προσπάθειάς τοῦ Κράτους καὶ τοῦ κοινοῦ, εἴτε ἐξέλιπον εἴτε ἐμειώθησαν εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Χαρακτηριστικὸν τῆς ἀγνοίας τοῦ κοινοῦ περὶ τὸν ἐχινόκοκκον εἶναι καὶ ἡ ἀντίληψις πολλῶν κτηνοτρόφων, σφαγέων κλπ., ὅτι αἱ κύστες ἐχινόκοκκων ἀποτελοῦν ἐφεδρείας ὕδατος, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιοῦν τὰ ζῶα, κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, ὁσάκις ἐπικρατεῖ ξηρασία.

Ἄπαντες οἱ ἀνωτέρω παράγοντες συνέτεινον, ὥστε ὁ ἐχινόκοκκος ν' ἀποτελεῖ πρόβλημα ζωῆς τοῦ Κυπρίου. Λόγω τῆς ἐκτάσεως τῆς νόσου, διαπιστουμένης ἐκ τῆς παρουσίας μεγάλου ἀριθμοῦ κύστεων εἰς τὰ σφαζόμενα ζῶα εἰς ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ διαμερίσματα τῆς νήσου, οἰαδήποτε προσπάθεια ἐξαλείψεως ἢ καὶ μερικοῦ περιορισμοῦ τῆς νόσου ἐθεωρεῖτο ἀδιανόητος.

Ἰδιαιτέρως δέον νὰ τονισθῇ ὁ μέγας ἀριθμὸς ἀδεσπότην κυνῶν, οἱ ὅποιοι, πολλάκις ὑπὸ μορφὴν μεγάλων ὁμάδων, ἐκυκλοφόρουν ἐν τῇ νήσῳ, ἀναζητοῦντες τροφὴν εἰς τοὺς τόπους σφαγῆς τῶν ζώων ἢ ἐσθίοντες τὰ εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐγκαταλελειμμένα πτώματα ζώων.

Συχνάκις, αἱ τοιαῦται ἀγέλαι ἀδεσπότην κυνῶν κατεσπάρασσαν καὶ ὁλόκληρα ποίμνια ἢ ἐγένοντο πρόξενoi τροχαίων ἀτυχημάτων εἰς τὰς κυρίας ἀρτηρίας τῆς νήσου.

Ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ ἐντεῦθεν, ἡ Κυβέρνησις ἤρchiσε νὰ ἐπιδεικνύῃ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἐχινόκοκκου. Πρὸς τοῦτο ἀριόδια Τμήματα τῆς Κυβερνήσεως ἤρchiσαν νὰ ἐργάζωνται καὶ ν' ἀνταλλάσσουν εἰσηγήσεις διὰ μίαν σοβαρὰν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος.

Ἀποτελέσματα τῶν προσπαθειῶν τούτων ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ μέρους ὅλων ἀποδοχὴ καὶ υἱοθέτησις Σχεδίου Ἐκστρατείας κατὰ τοῦ Ἐχινόκοκκου, τὸ ὁποῖον εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω πρὸς τὴν Κυβέρνησιν κατ' Ὀκτώβριον 1970. Ἀφοῦ συνεζητήθη ἐν ἐκτάσει ὑπὸ τῶν Ὑπουργείων Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, Ἐσωτερικῶν, Ὑγείας καὶ Οἰκονομικῶν, τὸ ἐν λόγῳ σχέδιον, λόγῳ τῆς σοβαρότητός του, διεδιδάσθη εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὅπερ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1014, τῆς 26 Νοεμβρίου 1970 ἀποφάσεώς του, ἐνέκρινε τὸ σχέδιον ἐξ ὁλοκλήρου.

Τὸ ὡς ἄνω καταρτισθὲν καὶ ἐγκριθὲν Σχέδιον προβλέπει βασικῶς καθολικὴν ἐκστρατείαν, διαρκείας 15 ἐτῶν, μὲ ἀπώτερον σκοπὸν τὴν πλήρη ἀπαλλαγὴν τῆς νήσου ἐκ τῆς μάλιστα τοῦ ἐχινόκοκκου.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ, τὸ σχέδιον ἀποβλέπει εἰς τοὺς ἀκολουθοῦσας στόχους:

α) Εἰς τὴν μείωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κυνῶν καὶ τακτικὴν ἐξέτασιν τῶν ἐναπομεινάντων.

β) Εἰς τὴν ἀνέγερσιν συγχρόνων σφαγείων καὶ ἔλεγχον ἀπάντων τῶν σφαζομένων ζώων, καὶ

γ) Εἰς τὴν ἐντατικὴν διαφώτισιν βίων τῶν τάξεων τοῦ λαοῦ.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου ἤρξατο ἀπὸ τοῦ ἔτους 1971, τὰ δὲ ἐπιτεύχοντα μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα, ὡς ταῦτα ἐκτίθενται ἀναλυτικῶς κατωτέρω, δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς λίαν ἐνθαρρυντικά.

Χαρακτηριστικὸν τοῦ Σχεδίου εἶναι ὅτι ὅλα τὰ μέλη τῶν διαφόρων ὁμάδων ἀπασχολοῦνται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τοῦ ἐχινοκόκκου, ἥτοι ἀποτελοῦν εἰδικὴν ὑπηρεσίαν, ἐπιφορτισμένην μὲ τὴν κατὰ τοῦ ἐχινοκόκκου ἐκστρατείαν. Ἀπασαὶ δὲ αἱ ὁμάδες, ἀπὸ τῆς ἐξοντώσεως τῶν κυνῶν μέχρι καὶ τῶν τοιούτων τῶν στατιστικῶν στοιχείων καὶ τῆς ἐπιδημιολογικῆς ἐρεῦνης, συνεργάζονται πλήρως μεταξὺ των. Τὸ πρόγραμμα τέλος τῆς ἐργασίας καταρτίζεται καὶ παρακολουθεῖται στενῶς ὑπὸ τοῦ γράφοντος, διὰ νὰ εἶναι πάντοτε ἐντὸς τοῦ πνεύματος τοῦ σχεδίου.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΟΥ ΕΝ ΚΥΠΡΩ

Ὡς ἤδη ἐλέχθη, ἀρχὴν τοῦ Σχεδίου Ἐκστρατείας κατὰ τοῦ ἐχινοκόκκου ἐν Κύπρῳ, ἀποτελεῖ ἡ ταχεῖα ἐξάλειψις τῆς νόσου ἐν τῇ νήσῳ.

Τὸ ἐγκριθὲν σχέδιον ἀποβλέπει εἰς τρεῖς κυρίως στόχους:

α) Εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν κυνῶν εἰς τὴν νήσον. Πρὸς τοῦτο λαμβάνεται πρόνοια διὰ τὴν τελείαν ἐξόντωσιν ἀπάντων τῶν ἀδεσπῶτων κυνῶν καὶ τὸν πλήρη ἔλεγχον τῶν ἐναπομεινόντων, ὥστε οὗτοι νὰ μὴ ἀποτελοῦν αἰτίαν διαιωνίσεως τοῦ βιολογικοῦ κύκλου τοῦ ἐχινοκόκκου.

β) Εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς σφαγῆς τῶν διαφόρων εἰδῶν ζώων, ἐνδιαμέσων ξενιστῶν τοῦ ἐχινοκόκκου, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως συγχρόνων σφαγείων, τόσον εἰς τὰς πόλεις ὅσον καὶ εἰς τὴν ὑπαιθρον, ὡς καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν σφαγείων ὑπὸ ἀρμοδίων λειτουργῶν τῆς Ὑπηρεσίας ἐκστρατείας κατὰ τοῦ ἐχινοκόκκου καὶ τὴν ἀσφαλῆ καταστροφὴν τῶν μειολυσμένων ὀργάνων τῶν ζώων.

Ἔχει δὲ προγραμματισθῇ, ὅτι τὰ ἀνωτέρω δύνανται νὰ ἐπιτευχθοῦν διὰ τῶν κατωτέρω μέτρων:

α) Διὰ καταλλήλου Εἰδικῆς Νομοθεσίας, ἐγκριθείσης πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκστρατείας, ἐπὶ τῇ θάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ Σχεδίου.

β) Διὰ τῆς ὁργανώσεως Εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν, ἀρμοδίων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διαφόρων ἀρχῶν τῆς ἐκστρατείας, ὡς καὶ ὁμάδων ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας, ὡς ὁμάδες διαφωτίσεως, ἐξετάσεως, ἐπιθεωρήσεως σφαγείων, ἐξοντώσεως ἀδεσπῶτων κυνῶν κλπ., καὶ τέλος

γ) Διὰ τῆς μελέτης τῶν στατιστικῶν στοιχείων, τὰ ὅποια ὠρίσθη νὰ λαμβάνωνται συνεχῶς ἐκ τῶν σφαγείων, ἐκ τῶν ὁμάδων ἐξετάσεως κυνῶν, τῶν νοσοκομείων καὶ κλινικῶν κλπ.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ

Ἐπὶ σκοπῷ διευκολύνσεως τῆς ἐργασίας, τόσον διοικητικῶς ὅσον καὶ

τεχνικῶς, βάσει τοῦ σχεδίου Ἐκστρατείας, ἡ νήσος διεχωρίσθη εἰς 55 διαμερίσματα. Διὰ τὸν τοιοῦτον διαχωρισμὸν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμὸς τῶν χωρίων ἐκάστου διαμερίσματος, ἡ μεταξὺ τῶν χωρίων ἀπόστασις, ὁ ἀριθμὸς τῶν κυνῶν καὶ κυρίως τῶν ἄλλων ἐνδιαμέσων ξενιστῶν τοῦ ἐχينوκόκκου εἰς ἕκαστον χωρίον, ὁ ἀριθμὸς τῶν σφαζομένων ζώων καὶ ἐπίσης ὁ ἀριθμὸς τῶν σφαγείων.

Χάρτης Κύπρου ἐμφαίνων τὴν διαίρεσιν τῆς νήσου εἰς 55 τομεῖς, διαμερίσματα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν Σχεδίου Ἐκστρατείας κατὰ τοῦ Ἐχينوκόκκου.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΟΥ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΕΝ ΚΥΠΡΩ

1. ΠΡΩΤΟΝ ΕΤΟΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ (1971)

Αἱ δραστηριότητες τῆς ἐκστρατείας κατὰ τὸ ὑπὸ ἐπισκόπησιν ἔτος περὶωρίσθησαν εἰς τὰ ἀκόλουθα:

Α. Μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κυνῶν: Αὕτη περιελάμβανε:

α) Ἐξόντωσιν τῶν ἀδεσπότην κυνῶν, ὥς καὶ ἐκείνων, τῶν ὁποίων οἱ ἰδιοκτῆται δὲν συνεμορφοῦντο πρὸς τὸν Νόμον.

Διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1971 ἐξοντώθησαν εἰς ὁλόκληρον τὴν νῆσον 18.152 κύνες.

β) Στείρωσις τῶν θηλέων κυνῶν πρὸς μείωσιν τοῦ θαθιμοῦ ἀνα- παραγωγῆς τῶν ζώων καὶ καλύτερον ἔλεγχον τῶν κυνῶν, οἱ ὅποιοι εἶναι πραγματικῶς χρήσιμοι εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας των. "Οἱ αἱ ὁμάδες καὶ ἰδιαι- τέρως αἱ τοιαῦται τῆς διαφωτίσεως ἔλαβον ἐνεργὸν ρόλον, ἵνα πείσουν τοὺς ἰδιοκτῆτας περὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ μέτρου, ἀποδλέποντος εἰς τὸν περιο- ρισμὸν τῆς δημιουργίας ἀδεσπότην κυνῶν καὶ εἰς τὴν διατήρησιν περιορι- σμένου ἀριθμοῦ θηλέων ζώων, ἐξηυγενησμένων ἰδίᾳ φυλῶν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1971 ὑπεβλήθησαν εἰς στείρωσιν 462 θήλειες κύνες εἰς ὁ- λόκληρον τὴν νῆσον.

γ) Αὐξήσις τῶν δικαιωμάτων ἐγγραφῆς τῶν κυνῶν.

Βάσει σχετικῆς νομοθεσίας, ἕκαστος ἰδιοκτῆτης κυνὸς ὑποχρεοῦται ὥπως κατ' ἔτος ἐγγράφῃ τὸν κύνα του, καταβάλλων διὰ μὲν τὰ ἄρρενα ζῶα £ 1, διὰ δὲ τὰ θήλεα £ 4. Ἐπὶ πλέον, ὥς δικαίωμα ἐξετάσεως δι' ἐχινόκοκκον, δι' ἕκαστον ἐξεταζόμενον κύνα καταβάλλει £ 1. Τὸ μέτρον ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀποφυγὴν διατηρήσεως ὑπεραριθμίων κυνῶν.

Β. ΔΙΑΦΩΤΙΣΙΣ ΤΟῦ ΚΟΙΝΟῦ ΓΕΝΙΚΩΣ.

Αὕτη ἐγένετο παραλλήλως πρὸς τὰς προσπάθειάς μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κυνῶν διὰ τῶν ὁμάδων διαφωτίσεως, τῶν ὁποίων ἡ δραστηριότης ἐστρά- φη πρὸς τοὺς ἐξῆς τομεῖς:

α) Διαφώτισις τῶν ἀρμοδίων Κυβερνητικῶν Παραγόντων, οἵτινες ἀμέ- σως ἢ ἐμμέσως ἠδύναντο νὰ βοηθήσουν εἰς τὴν ἐκστρατείαν, λόγῳ τῆς φύ- σεως τῶν καθηκόντων των (ὥς δασονόμοι, γεωργικοὶ λειτουργοί, ἀστυφύλα- κες καὶ χωροφύλακες, ἀγροφύλακες, ὑγειονομικοὶ ἐπιθεωρηταὶ πόλεων καὶ χωρίων καὶ μέλη τοῦ Συμβουλίου Βελτιώσεως).

β) Διαφώτισις σφαγέων καὶ παντὸς ἀτόμου ἔχοντος σχέσιν μὲ τὴν σφα- γὴν τῶν ζώων: ἐγένετο εἰς τὸν τόπον ἐργασίας των ὑπὸ ἀρμοδίων κτηνια- τρικῶν λειτουργῶν, οἵτινες παρεῖχον ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τοῦ βιολογικοῦ κύκλου τοῦ ἐχινόκοκκου, τῆς φύσεως τῶν ἐχινόκοκκικῶν κύστεων καὶ τῆς ἀνάγκης, ὥς καὶ τοῦ τρόπου καταστροφῆς τούτων.

γ) Διαφώτισις ποιμνιστρόφων καὶ ἄλλων κτηνοτρόφων:

Ἐτονίσθη ἰδιαιτέρως ἡ σημασία καὶ ὁ κίνδυνος νὰ διατηροῦν τοὺς κύ-

νας καὶ τὰ ζῶα των ἐν στενῇ ἐπαφῇ, ὥς καὶ ἡ ἀνάγκη ταφῆς ἢ καταστροφῆς τῶν θνησκόντων ζώων, ἵνα μὴ ταῦτα καταστοῦν βορὰ τῶν κυνῶν (μετὰ τῶν ἐχινοκόκκων των) .

δ) Διαφώτισις εἰς τὰ σχολεῖα: Εἰδικῶς ἐκπαιδευθεῖσαι ομάδες διαφώτισεως ἐπεσευφάνθησαν ἐπανειλημμένως τὰ σχολεῖα τῶν πόλεων καὶ τῆς ὑπαίθρου καὶ προέδωκαν εἰς ἐπεξηγήσεις καὶ διανομὴν διαφωτιστικοῦ ὕλικου.

Πολλὰ σχολεῖα περιέλαβον εἰς τὸ πρόγραμμά των καὶ μάθημα περὶ ἐχινοκόκκου, καθ' ὃ κυρίως χρησιμοποιεῖται ἐγχειρίδιον 65 σελ., ὑπερ ἐγγραφῆς ὑφ' ἡμῶν καὶ περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ σχετικὰ περὶ ἐχινοκόκκου (ὡς περιγραφὴ παρασίτου, βιολογικὸς κύκλος, ἐπιδημιολογία, γεωγραφικὴ διάδοσις, μέθοδοι καταπολεμήσεως, ἐκστρατεία εἰς Κύπρον) .

ε) Διαφώτισις Οἰκοκυρῶν: Ἡ τοιαύτη διαφώτισις ἐκρίθη ἀπαραίτητος, καθόσον αἱ οἰκοκυραὶ ἠδύναντο νὰ προσφέρουν πολλὰ εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἐχινοκόκκου (περιποίησις τυχόν διατηρουμένων κυνῶν, προφύλαξις μελῶν οἰκογενείας, ἰδίᾳ παιδιῶν) .

Ἡ διαφώτισις αὕτη ἐγένετο ὑπὸ εἰδικῶς ἐκπαιδευθεῖσῶν νεανίδων, αἵτινες, ἐπισκεπτόμεναι τὰς οἰκοκυράς, ἐπεδείκνυν, πλὴν τῶν ἄλλων διαφωτιστικῶν μέσων, καὶ φωτογραφίας ἐγχειρισθέντων ἀτόμων ἐξ ἐχινοκοκκιάσεως.

Ἡ τοιαύτη προσπάθεια ἀπέδωκεν ἄριστα ἀποτελέσματα, ἂν κρίνῃ τις ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κυνῶν, τοὺς ὁποίους πλείσται οἰκοκυραὶ παρέδωκαν εἰς τὰ συνεργεῖα εὐθανασίας.

στ) Τὸ ὅλον ἔργον τῆς διαφώτισεως τοῦ κοινοῦ συνεπληρώθη καὶ διὰ Κινητῶν Ἐκθέσεων Ἐχινοκόκκου, ἀποτελουμένων ἐκ λυομένων περιπτέρων, τὰ ὅποια μετεκινοῦντο εἰς διάφορα σημεῖα τῆς νήσου, εἰς τὰ ὅποια συνήθως ἐλάμβανον χώραν ἄλλαι ἐκδηλώσεις, ὥς πανηγύρεις, ἐορταὶ κλπ.

Εἰς τὰ ἐν λόγῳ περίπτερα ὑπῆρχον παραστατικοὶ πίνακες ἐπὶ τῆς ἐχινοκοκκιάσεως καὶ ἐγένετο διανομὴ διαφωτιστικοῦ ὕλικου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1971 ἐγένοντο 6954 διαφωτιστικαὶ ἐπισκέψεις εἰς διάφορα χωρία καὶ κέντρα τῆς νήσου.

Γ. Ἐλεγχος Σφαγείων καὶ Σφαγείων.

Ἡ ἐπιδληθεῖσα διὰ Νόμου ὑποχρέωσις σφαγῆς τῶν ζώων εἰς σύγχρονα σφαγεῖα, εἰς ἃ διενεργεῖται κρεωσκοπικὸς ἔλεγχος καὶ ἐξασφαλίζεται ἡ ἀποτελεσματικὴ καταστροφή τῶν σπλάχνων, ἠνάγκασε πλείστας κοινότητας νὰ προδοῦν εἰς τὴν κατασκευὴν καταλλήλων σφαγείων, προκειμένου ν' ἀπο-

φεύγουν τὴν σφαγὴν τῶν ζώων των εἰς ἄλλας κοινότητες, διαθετούσας τοιαῦτα σφαγεῖα. Οὕτω, κατὰ τὸ ἔτος 1971, ἀνηγέρθησαν 18 νέα Σφαγεῖα καὶ ἐβελτιώθησαν οἱ χώροι σφαγῆς ζώων εἰς 105 χωρία.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἰσχύουσαν Νομοθεσίαν, οὐδεὶς δικαιούται νὰ θέσῃ πρὸς πώλησιν κρέας οἰουδήποτε ζώου, ἔστω καὶ ἂν τὸ ζῶον ἔχῃ σφαγῇ εἰς ἐγκεκριμένον σφαγεῖον, ἂν τὸ σφάγιον δὲν ἔχει ἐλεγχθῇ προηγουμένως ὑπὸ τῆς ἐιδικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἐχिनόκοκκου καὶ σφραγισθῇ μὲ ἐιδικὴν σφραγίδα: EXINOKOKKOS — ΗΛΕΓΧΘΗ.

Οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν ἐξέτασιν καὶ τὴν σφράγισιν τῶν κρεάτων ἀρμόδιοι λειτουργοὶ εἶναι ἐπιφορτισμένοι, ὅπως λαμβάνουν ὅλα τὰ στοιχεῖα τῶν διαφόρων εἰδῶν ζώων, τὰ ὁποῖα ἐξετάζουν, μετὰ τοῦ βαθμοῦ προσβολῆς αὐτῶν. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα καταχωροῦν ἐπὶ εἰδικοῦ ἐντύπου, τὸ ὁποῖον τελικῶς, κατὰ τὸ τέλος ἐκάστου μηνός, ἀποστέλλεται εἰς τὸ Κέντρον Ἐχινόκοκκου, ὁμοῦ μετ' ἄλλων σχετικῶν ἐκθέσεων. Ἐκεῖ τὰ ληφθέντα στοιχεῖα ὑποβάλλονται εἰς μελέτην καὶ ἐπεξεργασίαν καὶ θάσκει τῶν πορισμάτων προγραμματίζονται ἀναλόγως οἱ περαιτέρω στόχοι καὶ αἱ προσπάθειαι τῆς ἐκστρατείας.

Κατὰ τὸ ἔτος 1971, πρῶτον ἔτος τοῦ κατὰ τοῦ ἐχινόκοκκου ἀγῶνος ἐν Κύπρῳ, ἐσφάγησαν, καθ' ἅπασαν τὴν Νῆσον, τὰ κατωτέρω ἀναφερόμενα κατ' εἶδος καὶ ἡλικία ζῶα, ἐμφανίσαντα τὰ ἔναντι ἐκάστης κατηγορίας ζώων ἀναφερόμενα ποσοστὰ προσβολῆς ἐξ ἐχινόκοκκου.

ΠΙΝΑΞ Ι

Εἶδος Ζώου	ἀρ. Σφαγέντων	ἀρ. Μεμολ.	% Προσβολῆς
Πρόβατα μέχρι 2 ἐτῶν	59.876	1.368	2,3
Αἴγες μέχρι 2 ἐτῶν	41.533	600	1,4
Βοοειδῆ μέχρι 2 ἐτῶν	5.175	91	1,8
Χοῖροι Παχύνσεως	670.001	575	0,82
Κάπροι καὶ Σῦς	54.116	764	18,6
Πρόβατα ἄνω 2 ἐτῶν	3.665	1.819	49,6
Αἴγες ἄνω 2 ἐτῶν	2.471	358	14,5
Βοοειδῆ ἄνω 2 ἐτῶν	2.652	1.032	38,9

Δ. Ἐξέτασις κυνῶν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1971 δὲν ἐγένετο ἐξέτασις τῶν κυνῶν διὰ ταινίαν ἐχινόκοκκου, καθόσον ἐκρίθη ὅτι ἔδει νὰ προηγηθῇ ἡ θανάτωσις τῶν ἀδεσπό-

ων κυνών και η κατάγραφή των λοιπών κυνών εν τη Νήσῳ. Παντῶς, κατεσκευάσθησαν τὰ εἰδικὰ κινητὰ συνεργεῖα, τὰ ὅποια, συμφώνως πρὸς τὸ Σχέδιον, θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐγγεγραμμένων κυνῶν.

2. ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΤΟΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΙΝΟΚΟΚΚΟΥ (1972)

Τὰ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα, εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς ἐκστρατείας, ὑπῆρξαν ὡς ἀκολούθως:

Α. Μείωσις ἀριθμοῦ κυνῶν:

α) Ἐξόντωσης ἀδεσπότην κυνῶν: Ἐθανατώθησαν ἔτεροι 12.178 κύνες, ἧτοι σύνολον κατὰ τὰ ἔτη 1971 - 1972 30.330 κύνες, ἀντιπροσωπεύοντες μέγα μέρος τοῦ ὀλικοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν νήσον.

β) Στείρωσις θηλέων κυνῶν: 1587 θήλειες κύνες ὑπεδλήθησαν εἰς στείρωσιν κατὰ τὸ ἔτος 1972 (Σύνολον κατὰ δύο ἔτη 2.049).

Β. Διαφώτισις κοινοῦ γενικῶς:

Ἐγένετο μὲ ἐντατικώτερον ρυθμὸν καὶ πλέον μεθοδικῶς πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις, τόσον εἰς τὰ χωρία ὅσον καὶ εἰς τὰς πόλεις, διὰ κατ' οἶκον ἐπισκέψεων καὶ ὁμαδικῶν συγκεντρώσεων, καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ προβολῆς ἢ διανομῆς διαφωτιστικοῦ ὕλικου, τόσον εἰς τὴν ἐλληνικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν. Συνολικῶς ἐπραγματοποιήθησαν 30.142 κατ' οἶκον ἐπισκέψεις, 478 ὁμαδικαὶ συγκεντρώσεις καὶ 1.818 ἐπισκέψεις εἰς χωρία τῆς ὑπαίθρου, καθ' ἃς διενεμήθη διαφωτιστικὸν καὶ λοιπὸν ὕλικόν.

Γ. Ἐλεγχος Σφαγείων καὶ Σφαγίων.

Ἐγένετο ἀνεξαιρέτως εἰς ὅλους τοὺς τόπους σφαγῆς, ὡς ἄλλωστε Νόμος ὁρίζει. Τὰ συλλεγένητα στατιστικὰ στοιχεῖα καταδεικνύουν μίαν σταθερὰν μείωσιν τοῦ βαθμοῦ προσβολῆς τῶν ζώων, νεαρᾶς ἡλικίας θεβαίως, ὡς ἐμφαίνεται καὶ εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα II τῶν σφαγέντων καθ' ἅπασαν τὴν νήσον ζώων κατὰ τὸ ἔτος 1972:

Δ. Ἐξέτασις κυνῶν.

Μετὰ τὴν ἐγγραφὴν καὶ τὴν χορήγησιν ἀτομικῶν δελτίων, ἤρξατο ἡ ἐξέτασις ὧν ἀνεξαιρέτως τῶν κυνῶν, καθ' ἅπασαν τὴν νήσον, ὑπὸ τῶν εἰδικῶν συνεργείων ἐξετάσεως. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης ἐξετάσεως ἔχουσιν ὡς κάτωθι:

Ἐπὶ 12.213 ἐξετασθέντων κυνῶν εὐρέθησαν φορεῖς ταινίας ἐχινόκοκκου

ΠΙΝΑΞ II

Είδος Ζώων	ἀρ. σφαγ.	ἀρ. μεμολ.	% προσβ.
Πρόβατα μέχρι 2 ἐτῶν	93.992	1.218	1,3
Αἴγες μέχρι 2 ἐτῶν	75.625	665	0,9
Βοοειδῆ μέχρι 2 ἐτῶν	5.109	46	0,9
Χοῖροι παχύνσεως	88.751	197	0,2
Κάπροι καὶ Σῦς	4.398	437	10,0
Πρόβατα ἄνω 2 ἐτῶν	11.466	6.176	53,9
Αἴγες ἄνω 2 ἐτῶν	10.556	1.321	12,5
Βοοειδῆ ἄνω 2 ἐτῶν	2.814	861	30,6

κου 833, ἥτοι ποσοστὸν 6,8%, τοῦ μεγαλυτέρου ποσοστοῦ σημειωθέντος ἐπὶ τῶν ποιμενικῶν κυνῶν (14,1%). Τὸ ποσοστὸν μολύνσεως τῶν οἰκιακῶν κυνῶν ἀνήρχετο εἰς 3,3%, τῶν κυνηγετικῶν δὲ εἰς 4,1%.

Ἐναντίον ἐλαχίστων ἰδιοκτητῶν, οἵτινες δὲν προσεκόμισαν ἐγκαίρως τὰ ζῶα των πρὸς ἐξέτασιν, ἐπεδλήθησαν αἱ ἐκ τοῦ Νόμου προβλεπόμεναι κυρώσεις.

Χάρis εἰς τὴν ἐπιτυχῇ διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ, οἱ ἰδιοκτῆται, τῶν ὁποίων οἱ κύνες εὐρίσκονται φορεῖς ταινίας ἐχινοκόκκου ζητοῦν ἀφ' ἑαυτῶν τὴν θανάτωσιν τῶν ζώων των καὶ οὐχὶ τὴν θεραπείαν των, ὥς συμβαίνει εἰς ἄλλας χώρας. Ὡς ἐκ τούτου ἅπαντες οἱ μειμολυσιμένοι κύνες ἐθανατώθησαν.

3. ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1ον ΕΞΑΜΗΝΟΝ 1973

Συνεχιζομένου τοῦ κατὰ τοῦ ἐχινοκόκκου ἀγῶνος, κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ ἔτους 1973, ἐπετεύχθησαν τὰ κατωτέρω ἀναφερόμενα ἀποτελέσματα:

Ἐξοντώθησαν ἕτεροι 3.454 κύνες, ἥτοι σύνολον θανατωθέντων κυνῶν 33.748. 483 θήλειες κύνες ὑπεδλήθησαν εἰς στειρώσιν (σύνολον στειρωθέντων 2.532).

Ἐξ ἄλλου, εἰς τὸν τομέα τῆς διαφωτίσεως, ἐγένοντο 10.383 ἐπισκέψεις κατ' οἶκον, 1.237 ἐπισκέψεις εἰς χωρία καὶ 91 ὁμαδικαὶ συγκεντρώσεις.

Νέοι χῶροι σφαγῆς ζώων ἰδρύθησαν εἰς πλείστας Κοινότητες, εἰς τρόπον ὥστε ἐμειώθη εἰς τὸ ἐλάχιστον ὁ κίνδυνος ἀπορρίψεως μειμολυσιμένων σπλάχνων εἰς τοὺς κύνες. Αἱ ἀριμόδιαι κοινοτικαὶ ἀρχαί, ὥς καὶ τοιαῦται τῆς Ὑπηρεσίας Ἐχινοκόκκου, ἐπαγρυπνοῦν διὰ τὴν ἀσφαλῆ λειτουργίαν τῶν

σφαγείων, τὰ πλείστα τῶν ὁποίων ἐφωδιάσθησαν δι' εἰδικῶν ἀποτεφρωτικῶν κλιδάνων.

Ἡ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους παρατηρηθεῖσα μείωσις τοῦ θαθμοῦ προσβολῆς τῶν ζώων νεαρᾶς ἡλικίας ἐσυνεχίσθη καὶ κατὰ τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ἐξάμηνον, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος III, εἰς ὃν ἐμφαίνονται τὰ σφαγέντα καὶ ἐξετασθέντα ζῶα καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον κατὰ τὴν ἐν λόγῳ περίοδον:

ΠΙΝΑΞ III

Εἶδος Ζώων	ἀρ. σφαγ.	ἀρ. μεμολ.	% προσβ.
Πρόβατα μέχρι 2 ἐτῶν	96.200	186	0,19
Αἴγες μέχρι 2 ἐτῶν	64.225	42	0,07
Βοοειδῆ μέχρι 2 ἐτῶν	3.663	11	0,30
Χοῖροι παχύρσεως	59.804	25	0,04
Κάπροι καὶ Σῦς	2.944	175	5,9
Πρόβατα ἄνω 2 ἐτῶν	4.908	3.175	64,7
Αἴγες ἄνω 2 ἐτῶν	4.544	393	8,6
Βοοειδῆ ἄνω 2 ἐτῶν	1.879	608	32,4

Διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν στατιστικῶν στοιχείων, τὰ ὅποια συλλέγονται κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐκστρατείας ὑπὸ τῶν διαφόρων Κέντρων, προσελήφθη εἰδικὸς στατιστικολόγος.

Τέλος, ἡ ἀπὸ Ἰανουαρίου 1973 μέχρι Μαΐου 1973 γενομένη δευτέρα ἐξέτασις τῶν κυνῶν εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς νήσου ἀπέδειξε τὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν διαφόρων μέτρων καὶ προσπαθειῶν, τὰς ὁποίας κατέβαλον αἱ ὁμάδες τῆς κατὰ τοῦ ἐχινοκόκκου ἐκστρατείας εἰς τὴν νῆσον. Οὕτω, ἐπὶ ἐξετασθέντων συνολικῶς 9.940 κυνῶν, εὐρέθησαν φορεῖς ταινίας ἐχινοκόκκου 279, ἥτοι ποσοστὸν μολύνσεως 2,8%, ἔναντι μέσου ποσοστοῦ τῆς πρώτης ἐξετάσεως (1972) 6,8%.

ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ

Ἄν καὶ δύο καὶ ἥμισυ ἔτη διέρρευσαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκστρατείας, ἐν τούτοις, ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἤδη ἀποτελεσμάτων, τόσον ἐπὶ τοῦ ποσοστοῦ προσβολῆς τῶν νεαρῶν ζώων κατὰ τὰ ἔτη 1972 καὶ 1973, ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοστοῦ μολύνσεως τῶν κυνῶν κατὰ τὸ ἔτος 1973, δύνανται τις νὰ

έκτιμηση έπαρκώς τήν συντελεσθεΐσαν πρόοδον έν Κύπρω είς τόν κατά τοῦ έχινοκόκκου έγώνα.

Ώς έμφαΐνεται είς τόν πίνακα I, ή έξ έχινοκοκκιάσεως προσβολή τών κατοικιδίων ζώων, έν Κύπρω, κατά τήν έναρξιν τής έκστρατεΐας (1971), ήτο λίαν ύψηλή είς τά άνω τών δύο έτων ζώα, άναρχομένη είς 49,6% είς τά πρόβατα, 38,9% είς τά βοοειδή, 18,6% είς τās σϋς καί κάπρους καί είς 14,5% είς τās αίγας.

Λόγω καλύτερας όργανώσεως τοῦ κρεωσκοπικοῦ έλέγχου τών ζώων κατά τά έτη 1972 καί 1973, τά άνωτέρω ποσοστά παρουσιάζονται έπηυξημένα κατά τά έτη ταῦτα (ώς π.χ. είς πρόβατα άνω 2 έτων 53,9% κατά τό έτος 1972 64,7% κατά τό έτος 1973). Ώς εκ τούτου μόνον έπί τών νεαρών ζώων δύναται νά εκτιμηθῇ ή συντελεσθεΐσα μέχρι τοῦδε πρόοδος κατά τό πρώτον στάδιον τής κατά τοῦ έχινοκόκκου εκστρατεΐας έν Κύπρω.

Οὔτω, ή έπί τών νεαρών ζώων σημειωθεΐσα μείωσις τοῦ ποσοστοῦ (%) προσβολής, ως έμφαΐνεται καί είς τοὺς πίνακας II καί III, καί τās γραφικās παραστάσεις 1, 2, 3 καί 4, είχεν ως κάτωθι (πίναξ IV), κατά τά έτη 1972 καί 1973, έν συγκρίσει πρός τό έτος 1971 (πρώον έτος τής εκστρατεΐας) :

ΠΙΝΑΞ IV

Είδος Ζώων	% Προσβολή			% Μείωσις
	1971	1972	1973	
Πρόβατα μέχρι 2 έτων	2,3	1,3	0,19	91,7
Αΐγες μέχρι 2 έτων	1,4	0,9	0,07	95
Βοοειδή μέχρι 2 έτων	1,8	0,9	0,30	83,3
Χοΐροι παχύνσεως	0,82	0,2	0,04	95

Κατά ταῦτα, ή έντός διετίας σημειωθεΐσα μείωσις τοῦ ποσοστοῦ προσβολής έξ έχινοκόκκου τών νεαρών ζώων κατά ποσοστόν 83,3 έως 95% δύναται νά θεωρηθῇ ως λίαν ευόϊωνος διά τόν άρξάμενον έν Κύπρω άγώνα κατά τής έχινοκοκκιάσεως.

Έξ άλλου, ανάλογος μείωσις τοῦ ποσοστοῦ μολύνσεως τών κυνών εκ τής ταινίας έχινοκόκκου, διαπιστωθεΐσα κατά τήν δευτέραν εξέτασιν τών κυνών είς τήν νήσον (1973), είναι άρκούντως ένδεικτική τής έπιτυχίας τής εκστρατεΐας.

Οὔτω, τό ποσοστόν μολύνσεως τών κυνών άπό 6,8% (πρώτη εξέταση

Εἶναι ὅθεν φανερόν ὅτι ἡ μείωσις τοῦ ποσοστοῦ μολύνσεως τῶν κυνῶν, συμπαράξουσα μὲ ἀντίστοιχον καὶ σοδαρὰν μείωσιν τῆς προσβολῆς εἰς τὰ νεαρὰ μηρυκαστικά καὶ τοὺς χοίρους, ἀποτελεῖ σαφεῖ ἐνδειξιν ὅτι ὁ ἐγκαινισθὲς κατὰ τῆς ἐχινοκοκκιάσεως ἀγὼν ἐν Κύπρῳ εὐρίσκεται εἰς λίαν εὐχάριστον σημεῖον.

Ὁ ἀγὼν οὗτος θὰ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον μέχρι τελείας ἐξαλείψεως τῆς νόσου ἐκ τῆς νήσου.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1971 διεξάγεται ἐν Κύπρῳ, ὑπὸ ἐπὶ τούτῃ, ὀργανωθείσης Ὑπηρεσίας, ἔντονος ἐκστρατεία πρὸς ἐξάλειψιν τῆς ἐχινοκοκκιάσεως ἐκ τῆς Νήσου.

Τὸ καταρτισθὲν καὶ τεθὲν εἰς ἐφαρμογὴν πρόγραμμα, 15ετοῦς διαρκείας, προβλέπει βασικῶς πλήρη ἔλεγχον τῶν κυνῶν καὶ τῶν σφαγίων, ὡς καὶ εὐρεῖαν διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ γενικῶς.

Κατὰ τὰ δύο καὶ ἥμισυ πρῶτα ἔτη ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος ἐπετεύχθη μείωσις τοῦ θαθμοῦ προσβολῆς τῶν νεαρᾶς ἡλικίας μηρυκαστικῶν καὶ χοίρων κατὰ ποσοστὸν 83,3 ἕως 95%, τῶν δὲ κυνῶν κατὰ 58,8% (τοῦ τελευταίου μειωθέντος ἀπὸ 6,8% κατὰ τὸ ἔτος 1972 εἰς 2,8% κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ 1973).

Κατόπιν τῶν ἐπιτευχθέντων ὡς ἄνω πρώτων ἀποτελεσμάτων, θεωρεῖται βέβαιον ὅτι δύναται τις νὰ ἀτενίσῃ τὸ μέλλον μὲ αἰσιοδοξίαν. Ἡ ἐχινοκοκκίασις, μεγάλη μάλιστα διὰ τὴν κτηνοτροφίαν τῆς Κύπρου καὶ τὴν δημοσίαν υἰείαν, εὐρίσκεται εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ὀριστικῆς ἐξαλείψεως τῆς ἐκ τῆς Μεγαλονήσου.

Γραφική παράσταση (α): Αριθμός μολυσμένων κυνών κατά έπαρχίαν κατά την 1ην και 2αν εξέταση.

Γραφική παράσταση (β) : Ποσοστόν μόλυνσεως των κυνών με *Ε. Coli* κατά έπαρχίαν

Γραφική παράσταση (γ) : Ποσοστόν μόλυνσεως των κυνών ανάλογως του είδους αὐτῶν κατὰ ἐπαρχίαν, καὶ ἐλάττωσις αὐτοῦ ἐν συγκρίσει μετὰ τὴν 1ην εξέτασιν.